

PÄÄTÖS

Nro 73/2016/2

Dnro ISAVI/151/2015

Annettu julkipanon jälkeen

30.11.2016

ASIA

Puruveden Jouhenlahden ruoppaaminen ja kosteikkojen rakentaminen sekä pohjapadon rakentaminen Jouhenjokeen Kerimäellä, Savonlinna

HAKIJA

Savonlinnan kaupunki

HAKEMUS

Savonlinnan kaupunki on aluehallintovirastoon 12.1.2015 toimittamassaan ja 2.3.2015, 9.7.2015 sekä 27.11.2015 täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa asiakohdassa sanottuun hankkeeseen.

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hankealue sijaitsee Savonlinnan kaupungissa Kerimäen taajamassa. Jouhenjoki laskee Saimaan Puruveden Jouhenlahteen Kirkkorannan edustalla. Jouhenjoki, Jouhenlahti ja Kirkkoranta ovat rehevöityneet vuosien saatossa maatalouden, haja-asutuksen ja jätevedenpuhdistamon kuormituksen vuoksi. Alue on merkittävä virkistyskäytön ja alueen maisemankuvan kannalta. Jouhenlahdella sijaitsee venesatama laitureineen ja venevarjoineen.

Hakemuksen mukaisilla Kerimäen kirkkorannan ja Jouhenjoen vesiensuojelutoimenpiteillä on tarkoitus parantaa alueen käytettävyyttä ja vesistön tilaa. Kunnostustoimet kohdistuvat Kirkkorannan alueen siistimiseen ja ruoppaamiseen sekä Jouhenjoen alajuoksun vedenpinnan hallitsemiseen pohjapadolla sekä Jouhenjoesta kulkeutuvan kuormituksen vähentämiseen kosteikkokäsittelyllä. Rakentaminen on tarkoitus tehdä vuosien 2015–2020 aikana. Kosteikon rakentaminen ja ruoppaustyöt on tarkoitus tehdä talvitöinä.

Kaavoitus ja alueen ympäristöolosuhteet

Hankealueella on voimassa Savonlinnan kaupungin Kerimäen Kirkkorannan asemakaava, joka on tullut voimaan 6.5.2014. Kaavan mukaan osa vesialueesta on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä lampikorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikka sekä lintualueena säilytettävä alueen osa (luo-1). Kaavan mukaan alueella on sallittua tehdä alueen lajiston säilymisen ja vesiensuojelun kannalta tarpeellisia toimenpiteitä.

Hankealueen koillisosan ranta-alue on paikoin kaavan mukaisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-2), jossa luonnonsuojelulain 49 §:n mukaises-

ti viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Kerimäentien ja Puruveden välinen ranta-alue on kaavan mukaisesti urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU-1), lähivirkistysaluetta (VL) ja yleistä pysäköintialuetta (LP).

Hankealueen koillisosassa sijaitsevan satama-altaan vesialue on kaavassa osittain merkitty kyläkuvallisesti tärkeäksi alueeksi (sk-1), jolla uudis- ja korjausrakentaminen, tiestön rakentamis- ja korjaustoimenpiteet sekä muut ympäristöä muuttavat toimenpiteet tulee sopeuttaa ympäristön ominaispiirteisiin.

Suunnitellun kosteikon alue sijaitsee Kerimäen kirkonkylän osayleiskaava-alueella (8.11.1995). Alue on kaavan mukaisesti lähivirkistys- ja puistometsäaluetta (VL-1), urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU) ja yhdyskuntateknisen huollon aluetta (ET). Ruopattava alue sijaitsee kaavan mukaisesti venesataman/venevalkaman (LV) alueella.

Kirkkoranta kuuluu Kerimäen kirkon ja kirkkorannan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY). Hankealueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäänöksiä.

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita. Puruveden Natura-alueen (FI0500035) raja on noin 2,5 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Puruvesi on erityissuojelua vaativa vesistö, jonka suojelun pääasialliset toteuttamiskeinot ovat luonnonsuojelulaki ja vesilaki.

Jouhenlahdella esiintyy harvinaisia lampikorentoja ja viitasammakoita. Lahtialue on kyseisten korentojen ja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Lummelampikorento, täplälampikorento ja viitasammakko ovat luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja.

Hankealue ei sijaitse vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Kiinteistötiedot

Toimenpiteiden sijoittuminen eri kiinteistörekisteriyksiköiden alueilla on yksilöity hakemukseen 2.3.2015 liitetyssä täydennyksessä:

Työkohde	Kiinteistötiedot	Omistaja (11.11.2016)
Jouhenjoen patorakenne Kerimäentien tierumpuun	Maantiealue, 740-895-1-5371	
Työmaatie/huoltotie rakennettavalle kosteikkoalueelle	Pappilanmaa, 740-565-1-211	Savonlinnan seurakunta
	Maantiealue, 740-895-1-5371	
Jouhenjoen kosteikkoalue	Ylätalo, 740-565-4-665	Turtiainen, Matti Tapani
	Lypsyaho, 740-565-22-13	Hakija
Ruoppausmassojen läjitysalue	Herttuala, 740-565-4-629	Hakija
Varamaa-alue	Herttuala, 740-565-4-629	Hakija
Jouhenjoen lasku-uoman niittokuvio Jouhenlahden ruovikkoon	Laivaranta, 740-565-92-0	Hakija
	Kuuselan osakaskunta, 740-565-876-6	Kuuselan osakaskunta / Eero Soikkeli
Kirkonrannan ruoppaustyöt, suojarakenteet ja veden laadun tarkkailu	Laivaranta, 740-565-92-0	Hakija
	Kuuselan osakaskunta, 740-565-876-6	Kuuselan osakaskunta / Eero Soikkeli

Hakija on ilmoittanut 2.3.2015 sopivansa muiden kuin omistamiensa alueiden käyttämisestä suoraan alueiden omistajien kanssa.

Vesistö ja sen käyttö

Jouhenlahti sijaitsee Vuoksen vesistöalueen (04) Suur-Saimaan alueen (04.1) Puruveden valuma-alueella (04.18). Jouhenjoen valuma-alueen (04.183) pinta-ala on noin 17 neliökilometriä ja järvisyys noin 0,2 prosenttia.

Puruvedestä ei ole vedenkorkeushavaintoja, mutta Puruvesi on samassa tasossa alapuolisen Pihlajaveden kanssa. Pihlajaveden aseman (10510) vedenkorkeuksien tunnusluvut ajanjaksolla 1991–2010 ovat seuraavat (Hydrologinen vuosikirja 2006–2010):

Ylin vedenkorkeus (HW)	N ₆₀ +76,62 metriä
Keskiylivedenkorkeus (MHW)	N ₆₀ + 76,24 metriä
Keskivedenkorkeus (MW)	N ₆₀ +75,92 metriä
Keskialivedenkorkeus (MNW)	N ₆₀ + 75,55 metriä
Alin vedenkorkeus (NW)	N ₆₀ +75,04 metriä

Jouhenjoen virtaamia on arvioitu käyttämällä apuna Suomen ympäristökeskuksen vesistömallijärjestelmän tietoja alueen valumasta vuosina 1981–2010. Tietojen perusteella Jouhenjoen arvioidut virtaamat ovat seuraavat:

Alin virtaama (NQ)	0,0 m ³ /s
Keskialivirtaama (MNQ)	0,03 m ³ /s
Keskivirtaama (MQ)	0,2 m ³ /s
Keskiylivirtaama (MHQ)	0,7 m ³ /s
Ylin virtaama (HQ)	1,6 m ³ /s

Jouhenjoen virtaamia on mitattu vuonna 2005 huhtikuussa (0,56 m³/s), toukokuussa (0,50 m³/s) ja joulukuussa (0,36 m³/s).

Jouhenjoen ravinnepitoisuudet ovat olleet erittäin korkeita ja kokonaisravinnepitoisuudet ovat laskeneet 2000-luvulla. Ravinnepitoisuudet ja klorofylli-a -pitoisuudet ovat edelleen rehevää tasoa. Vedessä on kohtalaisen paljon orgaanista ainesta, väriltään tummaa ja rautapitoista. Jouhenjoen vedenpinta vaihtelee Puruveden vedenpinnan korkeuden mukaisesti. Ongelmana on Jouhenjoessa alivirtaaman ja Puruveden aliveden aikainen alhainen vesipinta.

Jouhenlahti kuuluu Puruveden keskusaltaan vesimuodostumaan, joka on luokiteltu suureksi vähähumuksiseksi järveksi (SVh). Vesimuodostuma on luokiteltu ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi. Jouhenlahden ulko-osan vedenlaatu on ollut hyvin erilainen kuin Jouhenjoen vedenlaatu. Jouhenlahden vedessä on kohtalaisen vähän ravinteita ja vesi on vähähumuksista ja kirkasta. Korofylli-a -pitoisuudet ovat olleet pääosin pieniä.

Puruvedessä tavataan kaikki Suomen järville tyypillisimmät kalalajit. Vesistöön on istutettu kuhaa, järvitaimenta, planktonsiikaa, haukea sekä lahnaa. Kalastolla on mahdollisuus nousta Jouhenjokeen. Jouhenlahden virkistys- ja kalastuskäyttö ei ole merkittävää, johtuen alueen runsaasta rehevöityneisyydestä. Lahdella on lintutorni.

Hankealueella tehdyt tutkimukset ja selvitykset

Sedimenttitutkimukset

Jouhenlahdella on tehty sedimenttitutkimuksia keväällä 2013. Sedimenttinäytteitä otettiin 15 tutkimuspisteestä ja sedimentin löyhän kerroksen paksuutta selvitettiin 22 tutkimuspisteestä. Löyhää sedimenttiä havaittiin 0,15–1,30 metrin paksuisissa kerroksissa. Sedimentti oli hiekkaista ja selkeästi kerrostunutta sedimenttiä havaittiin vain yhdessä tutkimuspisteessä. Tehtyjen tutkimusten perusteella Jouhenlahdesta ei aiheudu sisäistä kuormitusta tai se on vähäistä. Orgaaninen aines on peräisin Jouhenjoen valuma-alueelta.

Sedimentin haitta-ainetutkimuksia tehtiin syksyllä 2014. Näytteitä otettiin ruopattavalta alueelta seitsemästä tutkimuspisteestä. Hiekan pilaantuneisuuden arvioinnissa käytettiin valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 maaperän pilaantuneisuuden arvioinnista annettuja haitta-ainekohtaisia kynnys- ja ohjearvoja. Yhdessä kokoomanäytteessä todettiin kynnysarvotason ylittävä pitoisuus PAH-yhdiste bentso(a)pyreeniä (0,76 mg/kg). Muut näytteiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylittäneet kynnysarvoja. Yhden kokoomanäytteen osalta tulos ylittää laatukriteeritason 1 öljyjakeiden osalta. Tarkemmat tutkimustulokset ja näytteenottoaikojen sijainnit osoittava kartta on hakemuksen liitteenä.

Kasvillisuus

Jouhenlahden alueen kasvillisuutta on selvitetty vuona 2011 alueen kaavoitustyön yhteydessä. Selvityksen mukaan kasvillisuus on luonnontilaista ja lahden ruovikko on tiheä. Ruovikko-osalla rantaosat ovat ruovikkoluhtaa ja Jouhenjoen varressa pullosaravaltaista saraluhtaa.

Linnusto

Jouhenlahden alueen linnustoa on selvitetty vuonna 2011 alueen kaavoitustyön yhteydessä. Selvityksen mukaan alueen rantametsien linnusto on tavanomaista ja lahden vesi- ja ruovikkoalueen vesilinnusto monipuolista. Jouhenlahdella tavattuja uhanalaisia lajeja ovat rastaskerttunen, selkälokki, naurulokki. Silmälläpidettävistä lajeista on tavattu kivitasku, kaulushaikara ja ruskosuohaukka. Jouhenlahdelta on havaittu lintudirektiivin liitteen I lajeista kurki, kaulushaikara, ruskosuohaukka, kalatiira, pikkulokki, laulujoutsen ja luhtahuitti.

Lahden ja sen rannoilla esiintyy tai pesii seuraavat yhdeksän Suomen kansainvälisiä erityisvastuulajeja: haapana, tavi, tukkasotka, telkkä, valkoviklo, selkälokki, pikkulokki, kalatiira, leppälintu ja kivitasku.

Muu eliöstö

Jouhenlahden alueen muuta eliöstöä on selvitetty myös vuonna 2011 alueen kaavoitustyön yhteydessä. Selvityksen mukaan tavanomaisen korentolajiston lisäksi alueelta esiintyy myös luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut lummelampikorento ja täplälampikorento. Lummelampikorento kuuluu EU:n luontodirektiivin IV(a) liitteen lajeihin. Täplälampikorento kuuluu luontodirektiivin II ja IV(a) liitteen lajeihin.

Lisäksi Jouhenlahden alueella elää viitasammakko, joka on luontodirektiivin liitteen IV mukainen laji. Jouhenlahden ranta-alueelta todettiin kaksi viitasammakon lisääntymis- aluetta. Sukeltajakuoriaisia ei alueella havaittu.

Savonlinnan kaupungin toimeksiannosta on laadittu tarkentava luontoselvitys Kirkkorannan, Jouhenlahden ja Jouhenjoen alueella keväällä 2015. Selvitys koskee viitasammakkoa, lummelampikorentoa ja täplälampikorentoa. Selvitys täydentää aikaisempia selvityksiä ja arvioi hakemuksen mukaisten rakentamistoimenpiteiden vaikutuksia edellä mainittujen lajien lisääntymis- ja levähdyspaikoille.

Hankkeen kuvaus ja rakentaminen

Kirkkorannan ruoppauksen, Jouhenjoen pohjapadon, Jouhenlahden kosteikon ja Jouhenlahden kampakosteikon yksityiskohtaiset toteutussuunnitelmat on esitetty hakemuksen täydennykseen 27.11.2015 liitetyissä 25.11.2015 päivitetystä Kerimäen kirkkorannan ruoppauksen rakennustapaselostuksessa ja 5.11.2015 päivitetystä Jouhenjoen kunnostuksen työselostuksessa.

Kirkkorannan ruoppaus sijoittuu Jouhenlahteen pienvenesataman viereen. Ruopattava alue on pinta-alaltaan noin 2,2 hehtaaria ja se on osittain umpeenkasvanut. Ruoppaamalla parannetaan alueen viihtyvyyttä ja olemassa olevan avovesialueen käytettävyyttä myös matalan veden aikana. Ruopattavalle alueelle saadaan pienvenepaikkoja sekä suora kulkuyhteys Kerimäen keskustaan.

Ruoppausalueella järven pohja on keskimärin tasolla $N_{60} +74,00-75,40$ metriä. Ruopattava kerros koostuu löyhästä hiekkaisesta sedimenttikerroksesta, jonka pinnalla voi olla hyvin ohut eloperäisestä aineksesta muodostuva liejakerros. Ruoppausalueen lounaispuolella on runsas ruovikkoalue, jonka kasvillisuus ulottuu osin ruoppausalueelle. Kasvillisuus poistetaan suunnitellun ruoppausalueen sekä suojavyöhykealueen rajausten mukaisesti.

Ruoppaus tehdään kaivinkoneella rannalta sekä ruopattavalle alueelle rakennettavilta työnaikaisilta penkereiltä, jotka puretaan työn valmistumisen jälkeen. Ruopattava alue rajataan vesistöön asennettavalla suojaseinärakenteella ja pohjan ruoppaus aloitetaan vasta suojaseinän hyväksytyn asentamisen jälkeen.

Ruoppausalueella 1 ruoppaus tehdään tasoon $N_{60} +74,50$ metriä ja ruoppausalueella 1A tasoon $N_{60} +75,00$ metriä. Ruoppausalueen 1 pinta-ala on 14 600 neliometriä ja ruoppausalueen 1A pinta-ala on 7 900 neliometriä.

Ruoppaustilavuudeksi on arvioitu yhteensä 10 800 m³tr. Muodostuvia ruoppausmassoja käytetään osin Kirkkorannan länsipuolelle rakennettavan Jouhenjoen kosteikon pengerrakenteissa. Ylijäävät ja rakentamiseen soveltumattomat ruoppausmassat sijoitetaan Jouhenjoen kosteikon eteläpuolelle hakijan omistuksessa olevalle läjitysalueelle, jonka pinta-ala on 7 700 neliometriä ja tilavuus 20 000 m³itd.

Läjitysalue rakennetaan varamaa-alueelta otettavasta tiivistämiskelpoisesta moreenista/kitkamaa-aineksesta. Läjitysalueen reunapenger rakennetaan kolme metriä korkeana nykyisestä maan pinnasta ja penkereen laen leveys on kaksi metriä. Penger luiskataan kaltevuuteen 1:1,5. Massojen sijoitusalueen maaperä on suoperäistä ja täyttöalueella tu-

lee tapahtumaan painumista. Täyttöalueen massat kuivavat haihtumalla sekä veden erottuessa ja kulkeutuessa vettä helposti johtavaan maaperään.

Läjitetyistä ruoppausmassoista varmistetaan haitta-aineiden pitoisuudet massojen kuivuttua ja varmennetaan, että kuivunut ruoppausaines voidaan hyötykäyttää rakennusalueella tai sijoittaa läjitysalueelle. Mikäli ruoppausmassoista todetaan merkittäviä määriä haitta-ainepitoisuuksia, toimitetaan massat asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottolaitokseen. Massojen arvioitu kuivumisaika on viikosta kahteen kuukauteen.

Ennen ruoppauksen aloittamista selvitetään alueella olevien kaapeleiden, putkien, johtojen ja muiden rakenteiden sijainti.

Jouhenjoen pohjapadon tarkoituksena on nostaa padon yläpuolista vedenpintaa alivirtaaman aikana. Pohjapadon rakentamisen seurauksena veden virtausnopeus pienenee joessa ja kiintoainetta laskeutuu uoman pohjalle. Samalla myös uomaerosio vähenee. Näiden vaikutusten myötä Puruveteen kohdistuva ravinne- ja kiintoainekuormitus pienenee.

Pohjapadon kynnyskorkeudeksi tulee $N_{60} + 75,70$ metriä. Mitoituksen lähtökohtana on ollut muodostaa uomaan vesialue ja vesimaisema niin, että alivirtaaman ja aliveden aikana vesisyvyys Jouhenjoessa olisi noin 0,5–0,7 metriä. Alivirtaaman aikana uomassa veden pinnan korkeus pysyy kynnyskorkeuden tasolla. Pohjapadolla ei ole vaikutusta Puruveden suunnasta nousevaan järviveden korkeuteen, kun vesi on pohjapadon kynnyksen yläpuolella. Jatkossakin ylivesikorkeus pohjapadon yläpuolisessa Jouhenjoen uomanosassa määräytyy Puruveden ylivedenkorkeuden perusteella. Pihlajaveden vedenkorkeuksia noudattelevan Puruveden ylivedenkorkeudet ovat keskimäärin noin puoli metriä rakennettavan pohjapadon aiheuttamaa padotuskorkeutta ylempänä.

Pohjapato rakennetaan Kerimäen maantien nro 15371 siltarummun yläpuolelle, rummun suuaukkoon. Ennen rakennustöiden aloittamista putkisillan kunto tarkastetaan.

Pato tehdään settipatona viidestä tai kuudesta noin 3,5 metrin levyisestä settilankusta, jotka asetetaan päällekkäin. Padon ylin lankku lukitaan ja se muodostaa patokynnyksen. Settilankut tuetaan I-teräspalkkien väliin. Pylväät upotetaan tai kaivetaan maahan noin metrin syvyyteen. Settipatota tuetaan ja tiivistetään tarvittaessa moreenilla ja kivillä.

Jouhenlahden kosteikkoon ohjataan osa Jouhenjoesta tulevasta vedestä. Tavoitteena on, että kosteikko pidättää jokiveden mukanaan kuljettamaa kiintoainesta ja ravinteita ja tällä tavalla vähentää Puruveteen kohdistuvaa kuormitusta. Kosteikon rakentamisen tavoitteena on myös lisätä alueen maiseman ja eliöyhteisön monimuotoisuutta tarjoamalla kosteikkokasveille ja -eläimille uutta elinympäristöä.

Kosteikon suunnittelu- ja mitoitusperusteena on käytetty valuma-alueen pinta-alaa, joka on noin 17 neliökilometriä. Suunniteltu kosteikko toteutetaan Jouhenjoen eteläpuolelle nykyiselle tulvatasanteelle, joka on osittain soistunut. Kosteikon pinta-ala on noin 2,5 hehtaaria, jonka perusteella kosteikkoon pystytään ohjaamaan noin 10 prosenttia Jouhenjoen ylivirtaamasta. Kosteikon mitoituksessa on otettu huomioon Puruveden vedenkorkeuden vaihtelut. Korkean veden aikaan Puruveden vesi nousee kosteikon alueelle.

Kosteikkoon vesi ohjataan Jouhenjoesta kosteikon luoteisosasta. Kosteikon poistouoma sijaitsee jokisuusta 40 metriä yläjuoksuun päin. Kosteikkoon tulevan veden määrää ohjataan nykyiseen Jouhenjoen uomaan rakennettavalla pohjakynnyksellä. Pohjakynnyksen harjan yläpinta on tasolla $N_{60} +75,80$ metriä. Tällöin ylivirtaaman aikana vedenpinta kynnyksen ylävirran puolella on tasolla $N_{60} 76,05$ metriä ja kynnyksen yli pääsee vettä 1,48 kuutiometriä sekunnissa, joka on noin 90 prosenttia ylivirtaamasta.

Kosteikon joen ja järven puoleiset reunat korotetaan tasoon $N_{60} +76,80$ metriä. Lisäksi kosteikon ensimmäisen osan eteläreuna korotetaan vesien ohjaamiseksi. Kosteikko käsittää kaksi aluetta, syvän veden alue ja matalan veden alueet. Näitä alueita erottaa pohjakynnys, jonka on tasossa $N_{60} +75,80$ metriä. Syvän veden alueella vesisyvyys on keskiveden aikana noin 1,4 metriä ja alueelle ohjataan myös kosteikon länsipuolelta tulevat hulevedet olemassa olevia oja myöten. Matalan veden alueella veden syvyys vaihtelee keskiveden aikana 0–0,3 metriä. Matalan veden alueella on syvyydeltään vaihtelevia alaita ja harjanteita.

Nykyinen oja täytetään ja reunapengertä vahvistetaan moreenilla. Muuten täytöt toteutetaan kaivettavilla massoilla ja Kirkkorannan ruoppausmassoilla, mikäli ne ovat rakentamiseen soveltuvia.

Jouhenlahden kampakosteikko muodostetaan niittämällä ja poistamalla Jouhenlahden ruovikkoa kampamaiseen muotoon. Ruovikon niitolla parannetaan vesimaisemaa, vaikuttaa virtausolosuhteisiin ja tehostetaan ravinteiden pidättymistä. Veden vaihtuvuus paranee, jolla on vaikutusta veden laatuun. Järven biomassan poistamisella voidaan vähentää myös järven sisäistä kuormitusta. Niitettävä alue on viiden metrin levyinen ja mutkitteluva. Niittoalue sijoittuu pääasiassa Jouhenlahden rannan tuntumaan siten, että varsinainen niittoalue jää viitasammakoiden lisääntymisalueen ja rannan väliin. Niiton ”kamman piikit” ulottuvat lisääntymisalueelle, mutta eivät kuitenkaan ruovikon läpi avoveteen.

Niitossa muodostuva niittojäte poistetaan, kuljetetaan rantaan ja läjitetään tai kompostoidaan. Niitto tehdään elo-syyskuussa kolmena peräkkäisenä kesänä samoista niittokuvioista. Elokuussa ravinnepitoisuudet kasvillisuudessa on suurimmillaan ja ravinteet saadaan poistettua järvestä.

Viitasammakon huomioiminen hankesuunnitelmissa

Kirkkorannan ruoppaus

Ruoppauksen suunnittelussa on huomioitu luontoselvityksissä havaitut viitasammakkojen lisääntymis- ja esiintymisalueet eikä töitä tehdä havaituilla lisääntymis- tai levähdysalueilla. Ruoppauksia ei uloteta 15 metriä lähemmäksi ruovikon reunaa (suojakaista), missä arvioidaan olevan sammakolle suotuisaa talvehtimisympäristöä. Ruoppausalueen läntisimmässä osassa on havaittu ohut orgaaninen sedimenttikerros, mistä syystä kyseinen alue ruopataan viitasammakon talvehtimisajan ulkopuolella arviolta 15.8.–15.9. välisenä ajanjaksona. Muilta osin ruoppausalue on tutkitusti kovapohjainen eikä sovellu viitasammakon talvehtimiseen. Ruoppaukset pyritään tekemään viitasammakon talvehtimisajan ulkopuolella, arviolta 15.8.–15.9. välisenä aikana. Kirkkorannan rantavyöhyke jätetään viherpintaiseksi, jotta viitasammakon kulkuyhteydet säilyvät.

Hakijan mukaan ruoppauksilla ei heikennetä viitasammakon lisääntymis- tai levähdysmahdollisuutta alueella. Ruoppauksilla mahdollisesti heikennetään viitasammakon talvehtimismahdollisuutta ruoppausalueen länsiosassa noin 250 neliömetrin alueella. Tätä kompensoidaan rakentamalla viitasammakolle lisää talvehtimisalueita kosteikkoalueelle.

Kosteikko ja kampakosteikko

Myös kosteikon ja kampakosteikon suunnitellussa on huomioitu havaitut viitasammakkojen lisääntymis- ja esiintymisalueet. Suunnitelmat on toteutettu siten, että viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen mahdollista heikentämistä vältetään ja toisaalta kompensointia uutta elinympäristöä (lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä talvehtimisalueet) luodaan. Myös viitasammakoiden liikkuminen kosteikkoalueella on huomioitu muun muassa luiskakaltevuuksissa.

Kampakosteikon niittoalue sijoittuu pääasiassa Jouhenlahden rannan tuntumaan siten, että varsinainen niittoalue jää viitasammakoiden lisääntymisalueen ja rannan väliin. Niiton ”kamman piikit” ulottuvat lisääntymisalueelle, mutta eivät kuitenkaan ruovikon läpi avoveteen, jotta lisääntymisalueen predaatiopainetta ei tarpeettomasti lisätä. Luontoselvityksessä esitetyn lisääntymisalueiden rajausten mukaisesti niitot ulottuvat lisääntymisalueelle noin 300 neliömetrin alalla, josta voi aiheutua viitasammakon elinympäristön mahdollista heikkenemistä. Niittojen avulla tosin voidaan myös parantaa viitasammakon elinympäristöä luomalla ”lampareista” maastoa ja estämällä ruovikon täydellistä umpeenkasvua. Lisäksi kampakosteikon avulla ohjataan Jouhenjoen kuljettamaa hienoaainesta nykyiselle ruovikkoalueelle ja mahdollisesti luodaan viitasammakolle tulevaisuudessa lisää elinympäristöä.

Kosteikon suunnittelussa rakenteet on pyritty sijoittamaan siten, että ne eivät sijoitu viitasammakoiden lisääntymis- tai levähdysalueille. Luontoselvityksessä esitetyn lisääntymisalueiden rajausten mukaisesti kosteikko rakenteet ulottuvat lisääntymisalueille noin 80 neliömetrin alalla (elinympäristön mahdollinen heikentyminen). Vastaavasti rakennettavien altaiden ja uomien myötä luodaan viitasammakolle noin 7 600 neliometriä lisää elinympäristöä (lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä talvehtimisalueet), josta noin 1 500 neliometriä erityisesti viitasammakolle suunniteltuja altaita. Kyseisten altaiden ja syvänveden altaan (pinta-ala noin 2 600 m²) syvyys on sopiva viitasammakon lisääntymiseen ja talvehtimiseen, koska altaat eivät kuivu kesäaikaan eivätkä jäädy pohjiaan myöden talvella. Altaiden reunat on suunniteltu viitasammakon liikkuminen huomioon ottaen loiviksi ja altaita reunustaa viitasammakon ihanne-elinympäristölle tyypilliset osittaiset kivi-ryhmät sekä kasvillisuus.

Hankekokonaisuus

Kaikessa hankkeen suunnittelussa on pyritty välttämään viitasammakon elinympäristön heikkenemistä. Elinympäristön mahdollista heikkenemistä tapahtuu yhteensä noin 550 neliömetrin laajuisella alueella. Vastaavasti hankkeen toteuttamisen myötä viitasammakolle suotuisaa elinympäristöä syntyy yli 7 600 neliometriä, josta noin 1 500 neliometriä on nimenomaisesti viitasammakolle suunniteltua elinympäristöä. On mahdollista, että rakentamisesta johtuen (lisääntymisympäristöjen muutos ja häiriö) viitasammakoiden esiintyvyys alueella aluksi vähenee, mutta lähtökohtaisesti alueelle lisääntymään kerääntyvien viitasammakoiden määrä palautuu tai kasvaa rakentamisen jälkeen seuraavina vuosina uusien lisääntymisympäristöjen syntymisen seurauksena. Hakijan arvion

mukaan hankkeen myötä viitasammakon elinympäristön ei kokonaisuutena arvioida heikkenevän vaan sen arvioidaan paranevan. Rakentamisen jälkeen tehdään viitasammakoseurantaa.

Tarkkailuohjelma

Veden laadun tarkkailu

Veden laadun tarkkailulla seurataan Kirkkorannan ruoppauksen aikaisen suojaseinän toimivuutta sekä ruoppauustyön mahdollisia vaikutuksia Jouhenlahden tilaan. Vedenlaadun tarkkailu sisältää hankealueen lähivesien tilan seurantaan ruoppaustyötä ennen, ruoppaustyön aikana ja työn loputtua. Vedenlaadun tarkkailupisteiden sijainnit on esitetty hakemuksen liitteenä olevassa tarkkailukartassa (piirustusnumero 1, 22.10.2014, 1:1000).

Suppea tarkkailu

Hankealueen sisä- ja ulkopuolisten vesien sameutta tarkkaillaan kuudesta havaintopisteestä aluksi joka päivä. Kolme näytteenottopaikkaa sijaitsee suojaseinän ulkopuolella (havaintopisteet U1–U3) ja kolme näytteenottopaikkaa sijaitsee hankealueella suojaseinän sisäpuolella (S1–S3). Näytteenotto tapahtuu aina samasta pisteestä, metrin pohjan yläpuolelta. Sameutta tarkkaillaan kenttämittarilla ja näkösyvyysmittauksin.

Laaja tarkkailu

Jouhenlahden veden laatua tarkkaillaan lisäksi yhdestä havaintopisteestä (L1), joka sijaitsee hankealueen välittömässä läheisyydessä, mutta kuitenkin riittävän kaukana työmaa-alueesta. Havaintopisteen tarkkailutulosten perusteella on tarkoitus saada peruskäsitys mahdollisista muutoksista veden laadussa. Näytteet otetaan kahdesta syvyydestä, metri veden pinnasta ja metri pohjan yläpuolelta. Mikäli vesisyvyys on alle neljä metriä, otetaan yksi näyte vesikerroksen puolivälistä.

Laaja tarkkailu tehdään ennen töiden aloittamista, töiden aikana ja niiden päättymisen jälkeen. Tarkkailua tehdään myös kosteikon rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Ennen rakentamisen aloittamista otetaan yksi vesinäyte ja töiden alettua vesinäyte otetaan vähintään kerran kuukaudessa. Kaksi viikkoa töiden päättymisen jälkeen otetaan jälkitarkkailunäyte. Tarvittaessa tarkkailua jatketaan, mikäli jälkitarkkailussa on veden laadussa havaittavissa merkittäviä muutoksia.

Vesinäytteistä tutkitaan ainakin happamuus (pH), sähkönjohtavuus, lämpötila, sameus, väri, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), biologinen hapenkulutus ($\text{BOD}_{7\text{ATU}}$), kiintoaine, kokonaisfosfori ja kokonaistyppi.

Mikäli jatkuvassa suppeassa tarkkailussa suojaseinän ulkopuolella tai laajassa tarkkailussa havaitaan tutkittavien parametrinen nousua, voidaan näytteenottokertoja tarvittaessa tihentää ja näytteenottosyvyyksiä voidaan muuttaa.

Laadunvarmistus

Näytteenottajilla ja tarkkailusta vastaavilla henkilöillä on tehtävään riittävä kokemus ja pätevyys. Vesinäytteenottajilla on Suomen ympäristökeskuksen myöntämä ympäristönäytteenottajan pätevyystodistus. Laboratorioanalyysit tehdään akkreditoitussa laboratoriossa.

Raportointi

Ennen töiden aloittamista tehdään ilmoitus aloittamisajankohdasta ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus sisältää lisäksi näytteenotosta vastaavan henkilön yhteystiedot, näytteenotto-, käsittely-, kenttä- ja laboratorioanalyysimenetelmät sekä käytettävän laboratorion nimen.

Tarkkailuohjelman mukaiset tulokset raportoidaan ruoppaus- ja pengerrystyön päätyttyä. Raportti toimitetaan ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristöviranomaiselle.

Seuranta-aikana mahdollisesti poikkeavista tuloksista otetaan heti yhteyttä ympäristöviranomaisiin ja tehdään tarvittavia jatkotoimia. Toteutettu tarkkailu ja seuranta raportoidaan yhteenvetoraportissa, joka toimitetaan viimeistään kolmen kuukauden kuluttua töiden päätyttyä ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kosteikon ja kampakosteikon käyttötarkkailu ja huoltaminen

Kosteikon rakenteiden kuntoa (luiskat, pengerten painumat) ja altaisiin kertyneen lietteen määrää seurataan vuotuisella silmämääräisellä valvonnalla. Lisäksi tarkastetaan pohjakynnyksen kunto. Havaitut puutteet korjataan välittömästi. Sortuneet luiskat tai painuneet penkereet täytetään ja vahvistetaan sopivalla maa-aineksella.

Kosteikon syvän veden allas tyhjennetään sinne kertyneestä lietteestä 4–5 vuoden välein. Samoin tulouoman pohjakynnyksen eteen kertynyt liete poistetaan. Kertynyt liete ruopataan ja läjitetään luvan hakija osoittamaan lailliseen läjityspaikkaan.

Kosteikon tulvatasanteet ja penkereet raivataan kolmen vuoden välein sinne kasvaneesta puustosta. Raivausjäte toimitetaan luvalliseen vastaanottopaikkaan. Kosteikkoalueelta poistetaan kasvillisuutta 5–7 vuoden kuluttua rakentamisesta kosteikon umpeenkasvun estämiseksi.

Kampakosteikon niitto toistetaan muutaman vuoden välein elo-syyskuussa.

Viitasammakkoseuranta

Hankkeen mukaisen rakentamisen jälkeen tehdään viitasammakkoseuranta hakemukseen liitetyn 6.11.2015 päivätyn viitasammakon seurantaohjelman mukaisesti. Seuranta toteutetaan ensimmäisenä keväänä rakentamisen päättymisen jälkeen ja seuranta toistetaan kahden vuoden kuluttua. Tarvittaessa voidaan toteuttaa vielä kolmas seurantakäynti kaksi vuotta toisen seurannan jälkeen.

Hankkeen vaikutukset ja oikeudelliset edellytykset

Hanke parantaa alueen käytettävyyttä ja vesistön tilaa. Kosteikon tarkoituksena on pidättää jokiveden mukanaan tuomaa kiintoaine- ja ravinnekuormaa ja tällä tavalla vähentää Puruveteen kohdistuvaa kuormitusta. Kosteikon rakentamisen tavoitteena on lisätä alueen maiseman ja eliöyhteisön monimuotoisuutta. Jouhenjokeen rakennettavalla pohjapadolla hidastetaan joen virtausnopeutta ja saadaan kiintoainetta laskeutumaan joen pohjalle. Samalla uomaerosio vähenee ja kuormitus Puruveteen pienenee. Pohjapadolla luodaan jokeen myös pysyvä vesipinta ja vesimaisema. Myös kampakosteikon tarkoituksena on tehostaa ravinteiden pidättymistä kosteikkoon. Ruovikon niitolla vähennetään järven sisäistä kuormitusta, kun happea kuluttavat kasvijäännökset poistetaan vedestä.

Kirkkorannan ruoppaamisella parannetaan alueen viihtyvyyttä ja olemassa olevan avovesialueen käytettävyyttä myös Puruveden matalan veden aikaan. Ruopattavalle alueelle saadaan pienvenäpaikkoja sekä suora kulkuyhteys Kerimäen keskustaan.

Ruoppaustöiden aikana veteen sekoittuu kiintoainesta, joka lisää veden samentumista. Töiden ajaksi työalue suojataan rakennettavilla suojaseinillä hienoaineksen leviämisen estämiseksi. Suojaseinät asennetaan venesatamasta ruovikkoon avoveden alueelle sekä niitetyn uoman pohjoisosaan. Suojaseinärakenteena käytetään kelluvalla puomistolla varustettua, pohjaan ankkuroitua suojaverhoa, joka on esimerkiksi suodatinkangasta.

Hakemus sisältää riskiarvion, jonka tavoitteena on ollut arvioida ruoppauksesta ja kosteikon rakentamisesta aiheutuvat ympäristö- ja terveysriskit mahdollisten haitta-aineiden osalta. Riskiarvion mukaan, huomioiden esitetyt rakentamisaikaiset toimenpiteet, rakennustekniset ratkaisut, ympäristötekniset toimet ja vesisympäristön tarkkailun, hankkeesta ei arvioida aiheutuvan haittaa ympäristölle tai terveydelle.

Hakijan arvion mukaan hankkeen myötä viitasammakon elinympäristön ei kokonaisuutena arvioida heikkenevän vaan sen arvioidaan paranevan rakennustöiden jälkeisinä vuosina.

Hakemus sisältää lisäksi selvityksen vedenkorkeuksiin vaikuttavien rakenteiden aiheuttaman padotuksen merkityksestä yläpuolisten kiinteistöjen kuivatukseen. Jouhenjoen pohjapadon vaikutus jokeen ei muuta nykyisiä korkeimpia vesitilanteita Jouhenjoessa. Vaikutusalueella olevien kiinteistöjen pihakorot, rakennusten lattia- ja sokkelikorot sekä tiedossa olevat salaojituskorot on selvitetty. Selvityksen mukaan padotuksen aiheuttamalla vedenpinna kohoamisella ei ole vaikutusta rakennettujen kiinteistöjen pihoihin eikä padotus aiheuta veden nousemista pihoille. Myös rakennusten salaojitus- ja kuivatustasot jäävät padotuksesta aiheutuvan korkeimman vesipinnan yläpuolelle ja padotuksesta ei ole vaikutusta lähialueen rakennusten kuivatukseen. Puruvudentien länsipuolella ja Jouhenjoen eteläpuolella olevien kiinteistöjen rakennuksista ei ole mitattua tietoa lattiakorista. Alueen maaston korkeuksien ja arvioitujen pihakorkojen perusteella padotuksella ei ole vaikutusta myöskään näiden kiinteistöjen kuivatukseen.

Veden ohjaamiseksi kosteikon alueelle rakennettavilla pohjakynnyksillä ei hakemuksen mukaan ole vaikutusta Jouhenjoen uomassa muodostuvaan padotukseen.

Hakijan mukaan hankkeen mukaisista toimenpiteistä aiheutuu muutoksia Jouhenjoen vedenkorkeuteen ja virtaamaan sekä Kirkkorannan syvyyteen. Muutokset eivät kuitenkaan aiheuta vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisia vahinkoja tai haittoja alueen viihtyvyydelle, kulttuuriarvoille, pohjavedelle tai muulle vesialueen käytölle tai vaaraa terveydelle.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on antanut asian tiedoksi vesilain 11 luvun 6, 7, 10 ja 11 §:n mukaisesti. Hakemus on kuulutettu aluehallintovirastossa ja Savonlinnan kaupungissa. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnot Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus), Pohjois-Savon ELY-keskukselta tienpitoviranomaisena, Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä Museovirastolta. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille, joille on varattu tilaisuus muistutuksen tekemiseen hakemuksen johdosta. Lausunnot ja muistutukset tuli toimittaa aluehallintovirastoon viimeistään 4.5.2015.

Hakemuksen täydennyksestä (27.11.2015) pyydettiin lausunto ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta 10.12.2015.

Lausunnot

ELY-keskus on lausunut 26.8.2015, että luontoselvityksen täydennyksessä (7.7.2015) viitasammakkoa on löytynyt aiempaa yleiskaavan luontoselvitystä laajemmalta alueelta. Osa hankesuunnitelmaan liittyvistä toiminnoista saattaa hävittää tai heikentää viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Nykyisen suunnitelman mukainen hanke on ristiriidassa luontodirektiivin säädösten kanssa, joten sille ei voida ELY-keskuksen mukaan myöntää vesilain mukaista lupaa.

ELY-keskus on neuvotellut luvan hakijan kanssa 18.8.2015. Neuvottelussa on sovittu, että hakija muuttaa suunnitelmaa siten, että alueen ekologinen toimivuus viitasammakon kannalta ei kokonaisuutena heikkene eikä aiheudu luontodirektiivissä kiellettyjä vaikutuksia. Lähtökohtana on, että viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämistä vältetään. Hankealueen jollakin osalla mahdollisesti tapahtuvaa viitasammakon elinympäristön heikkenemistä tulee kuitenkin korvata parantamalla aluetta vastaavasti viitasammakon kannalta esim. hankealueen toisella osalla (ns. CEF-toimet). Riittäväillä korvaavilla toimenpiteillä poikkeuslupaa lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen tai heikentämiseen ei siinä tapauksessa tarvita.

ELY-keskuksen mukaan suunnitelmaa muutettaessa on otettava huomioon viitasammakon kannalta seuraavia asioita:

- Jouhenlahden pohjoisranta tulee jättää kasvipeitteiseksi ja loivapiirteiseksi, jotta viitasammakoiden kulkuyhteys eri elinkierron vaiheissa turvataan.
- Suunniteltua Jouhenlahden ruoppausaluetta tulee pienentää ja keskittää alueen itäosaan. Ruoppauksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon rannan edustan avovesialueen mahdollinen merkitys viitasammakon talvehtimiseen (riittävä syvyys, pohjan laatu sopiva kaivautumiselle).

- Ruovikossa sijaitsevalle viitasammakon lisääntymisalueelle suunniteltu kampa-kosteikko tulee jättää pois suunnitelmasta tai muuttaa sitä viitasammakkoa paremmin huomioivaksi.
- Jouhenjoen suunnitellun pohjakynnyksen yläpuolelle suunniteltu kosteikon syvän veden alue tulee toteuttaa siten, että havaituilla viitasammakon lisääntymisalueil-la ei kaiveta. Kosteikkoaltaat tulee suunnitella siten, että ne soveltuvat viitasam-makon elinympäristöksi (kuteminen/talvehtiminen). Viitasammakon talvehtimi-seen soveltuvien lampien on oltava niin syviä, etteivät ne jäädy pohjia myöten (yleensä vähintään n. 1 m). Lisääntymislammet eivät saisi kuivua kesän aikana. Lampien tulee olla reunoiltaan loivia (mahdollistaa viitasammakoiden hakeutumi-sen sopivalle syvyydelle). Aiemman tutkimustiedon mukaan viitasammakko voi hyväksyä kutulammikoksi hiekka- ja turvemaille kaivetut altaat. (Talvehtimiseen sopivat järvien ja lampien lisäksi virtaavat vedet sekä ruovikkoalueet, mikäli vettä on riittävästi ja sammakko pääsee kaivautumaan riittävän syvälle).
- Viitasammakon liikkumisen mahdollistamiseksi penkereet/ harjanteet tulee muo-toilla riittävän loiviksi ja mataliksi.
- Nykyinen purkuoja Jouhenjoen varressa tulee jättää täyttämättä muutoin kuin reunapenkereen osalta, mikäli se on mahdollista kosteikon toimivuuden kannal-ta.
- Matalan veden kosteikkoalueella altaat tulee suunnitella siten että ne soveltuvat viitasammakon elinympäristöksi (mm. syvyys, muotoilu).
- Kosteikkoaltaiden suunnittelussa tavoitteena tulee olla kalaston pääsyn estymi-nen altaisiin.
- Kosteikkoaltaiden lähiympäristössä riittävän avoimuus lisää altaiden houkuttele-vuutta viitasammakon kannalta (lämmen mikroilmasto). Suunnittelussa on kuiten-kin huomioitava myös, että viitasammakko voi käyttää kesäelinympäristönään mm. metsäalueita.
- Suunnitellut toimenpiteet tulee ajoittaa viitasammakon elinkierron mukaisesti sel-laiseen ajankohtaan, jolloin viitasammakot eivät käytä kyseistä aluetta. Ruop-paukset ja muut toimet talvehtimiseen sopivilla alueilla tulee tehdä talvehtimis-ajan ulkopuolella elo-syyskuussa, ja toimet maa-alueilla voidaan tehdä talvisai-kaan/myöhään syksyllä. Lisääntymisalueilla ei tule toimia kutu- ja poikasaikaan keväällä eikä kesällä. Mikäli samat alueet soveltuvat myös talvehtimiseen, sopiva ajankohta toimille on elo-syyskuu.
- Suunnitelmaan tulee sisällyttää viitasammakon esiintymisen seuranta muutaman vuoden ajan hankkeen aikana ja sen valmistumisen jälkeen.

ELY-keskus esittää, että sille varataan mahdollisuus ottaa hankkeeseen tarkemmin kan-taa muutetun suunnitelman perusteella.

Toisessa lausunnossaan 25.1.2016 ELY-keskus on todennut, että hakijan kanssa on käyty neuvotteluja viitasammakon huomioon ottamisesta suunnitelmassa. Muutettu suunnitelma (toimitettu aluehallintovirastoon 27.11.2015) on laadittu näiden neuvottelu-jen tuloksena. Muutetussa suunnitelmassa on otettu huomioon viitasammakon elinym-päristövaatimukset ja viitasammakon elinympäristöä heikentäviä toimia on pyritty vält-tämään. Mahdolliset heikentävät vaikutukset on korvattu vastaavasti parantamalla vii-tasammakon elinympäristöä hankealueen muulla osalla. Kun viitasammakon lisäänty-mis- ja levähdyspaikka ei kokonaisuutena heikkene, ei tällöin ELY-keskuksen mukaan ole tarvetta luonnonsuojelulain 49 §:n mukaiselle poikkeusluvalle.

Täsmennyksenä suunnitelmassa esitettyihin toimenpiteiden ajoituksiin viitasammakon lisääntymisalueella tehtävät toimet voidaan tehdä lisääntymis- ja poikasajan (kevät-kesä) ulkopuolella (esim. elo-syyskuussa). Talvehtimisalueella (mikäli ei ole myös lisääntymisaluetta) toimenpiteet voidaan tehdä viitasammakon kannalta muulloin kuin talvisaikaan. Maa-alueilla toimenpiteitä voidaan tehdä myös talvella, mikäli alueilla ei ilmene viitteitä viitasammakon talvehtimisestä.

Hankesuunnitelman vesitaloudellinen tarkastelu

Ruoppausalue eristetään suojaseinällä. Suojaseinän toimivuuteen on syytä kiinnittää huomiota; käytännössä tämä tarkoittaa ainakin seinämän riittävää korkeutta ja ankkurointia sekä varmistumista seinän paikallaanpysymisestä ruoppaustöiden aikana. Seinän tiiveyttä on seurattava päivittäin ruoppaustöiden ajan. Seinä voidaan poistaa vesistöstä vasta kun vesi on ruoppausalueella riittävästi selkeytynyt.

Ruoppausmassojen läjitysalueella tulee huolehtia, etteivät alueelle läjitetyt massat edes poikkeusolosuhteissa, esimerkiksi rankkasateen sattuessa, päädy suotautuvien vesien tai hulevesien mukana takaisin vesistöön.

Mikäli hankkeelle myönnetään vesioikeudellinen lupa, niin ELY-keskus esittää lupaeh-toihin sisällytettäväksi seuraavaa:

- Rakentamistyön aloittamisesta on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Savon ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
- Töiden päätyttyä rakentamisalueet on viimeisteltävä ja maisemoitava ympäristöön sopiviksi.
- Rakentamistöiden valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Savon ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Suunniteltujen toimenpiteiden vesistövaikutukset ja vesienhoidon tavoitteet

Jouhenlahden ruoppaaminen ja kosteikkojen rakentaminen aiheuttavat tilapäistä vedenlaadun heikentymistä Jouhenjoessa ja Jouhenlahdella rakentamisen aikana ja mahdollisesti jonkin aikaa sen jälkeen, mutta vaikutukset ovat tilapäisiä ja kokonaisuuden kannalta suhteellisen vähäisiä. Haitat saadaan minimoitua, kun vaikutukset huomioidaan töiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Toteutuksen osalta työ kannattaa tehdä, jos mahdollista (viitasammakko), kesäkuukausien ulkopuolella ja/tai vähävetisenä aikana, jolloin huuhtoumat rakennusalueelta saadaan minimoitua ja myös vesistön käyttöhaitta on pienempi.

Suojaseinärakenteilla saadaan estettyä mm. kiintoaineksen ja samentuman merkittävä leviäminen laajemmalle Puruveden suuntaan. Myös alueen runsas vesikasvilisuus vähentää haittojen leviämistä laajemmalle. Kosteikkojen rakentamisen tavoitteena on osaltaan myös kuormituksen kannalta ongelmallisten valuma-alueiden kuormituksen vähentäminen Puruveteen. Kuormituksen vähentämistavoite on yhtenevä vesienhoidon suunnittelussa Puruvedelle asetetun erinomaisen tilan turvaamisen tavoitteiden sekä lah-

tialueiden tilan parantamisen kanssa. Hanke ei vaaranna näin vesienhoidon suunnittelussa mainittuja tavoitteita.

Hanke ei vaikeuta Kirkkorannan asemakaavan toteuttamista eikä ole kaavamääräysten vastainen.

2) *Etelä-Savon ELY-keskus kalatalousviranomaisena* on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa hankkeesta yleisen kalatalousedun kannalta. Hanke edistää Jouhenjoen vesiensuojelua ja parantaa Jouhenlahden virkistyskäyttömahdollisuuksia.

3) *Pohjois-Savon ELY-keskus tienpitoviranomaisena* on lausunut, että hankealueelle sijoittuvat yhdystiellä 15371 oleva Jouhenlahden putkisilta (SK-5606) ja kevyen liikenteen väylällä oleva Jouhenjoen putkisilta (SK-5675). Jouhenjoki laskee edellä mainittujen siltojen kautta Jouhenlahteen. Hankkeen mukainen settipato on suunniteltu sijoitettavaksi Jouhenlahden putkisillan yläpuolelle. Teräksinen putkisilta on rakennettu vuonna 1966 ja katodisesti suojattu 1989. Viimeisen yleistarkastuksen mukaan sillan rakenteiden kunto on tyydyttävä. Jouhenjoen teräksinen putkisilta on rakennettu 1994 kevyen liikenteen väylän toteuttamisen yhteydessä ja sen rakenteiden kunto on hyvä.

Tienpitoviranomainen on vaatinut siltojen, erityisesti vanhemman sillan, kunnan tarkistamista hyvissä ajoin ennen suunniteltujen toimenpiteiden käynnistämistä. Hakemuksen mukaisen hankkeen rakentamisaikataulun varmistuttua on oltava hyvissä ajoin yhteydessä ELY-keskuksen liikennevastuualueen silta-asiantuntijaan.

3) *Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen* on lausunut, että hankkeen onnistumisen kannalta keskeisimmät työvaiheet ovat ruoppaus, ruoppausmassojen käsittely ja loppusijoitus siten, etteivät Jouhenjoen edustalle vuosikymmenten mittaan laskeutuneet ravinteet pääse leviämään Puruveteen. Hyvin suunnitellulla, mutta huonosti toteutetulla hankkeella voidaan pahimmillaan aiheuttaa Puruvedelle enemmän haittaa kuin hyötyä.

Hakemukseen liitettyissä työselosteessa ja rakennustapaselosteessa esitetyjä yleisiä toimia ravinteiden leviämisen estämiseksi ei voida pitää riittävinä. Yksityiskohtaiset rakennekuvaukset esim. ruoppausmassojen läjittämisestä puuttuvat. Ympäristölautakunnan mielestä hankkeen toteuttavan urakoitsijan suunnitelmat on toimitettava valvovalle viranomaiselle (ELY-keskus).

Ruopattavat massat ovat pintaosiltaan eloperäisiä, joita ei tulisi käyttää mihinkään maapenkereisiin tai hankkeen rakenteisiin. Ruopattavia hienojakoisia kivennäismaita esitetään käytettäväksi maapenkereisiin kuivattamisen jälkeen. Kuivatusvesien hallintaa kuivatuspaikalla ei ole esitetty työselosteessa. Ravinteita voi päästä vesistöön myös kuivatusvesien mukana.

Jos kuivatettuja kivennäismaita käytetään hankkeen rakenteisiin lähinnä kosteikkoalueella, on ne verhoiltava kiviheitokkeella tai muulla vastaavalla rakenteella, jolla voidaan estää hienojakoisten maiden syöpyminen rakenteista ja liettyminen kosteikkoalueen vesiuomiin ja altaisiin ja edelleen Puruveteen.

4) *Museovirasto* on lausunut, että Jouhenlahden ruoppaukset tulee kohdentaa ja toteuttaa siten, että niistä ei ole vaaraa viereiselle venevajojen kokonaisuudelle ja sen suoje-

luarvolle. Yksityisomistuksessa olevia venevajoja on 2010-luvulla kunnostettu perinteisin korjausrakentamisen menetelmin osana kirkkorannan kehittämistä ja maakunnan ympäristönhoitotöitä.

Museovirasto puoltaa vesilain mukaista lupaa ehdolla, että hankealueelta tehdään kulttuurihistoriallinen/arkeologinen esiselvitys, jonka pohjalta Museovirasto päättää onko tarvetta esimerkiksi varsinaiseen arkeologiseen inventointiin ranta- ja vesialueilla tai arkeologiseen ruoppauksen/kunnostusten valvontaan.

Kerimäen Jouhenlahti Kirkkorantoinen on vanhaa ihmistoiminnan ja vesiliikenteen aluetta, jolta voi tehdyistä ruoppauksista huolimatta löytyä ennestään tuntemattomia arkeologisia ja/tai kulttuuriperintökohteita. Esiselvitykseen tulee sisältyä taustaselvitys hankealueen käyttöhistoriasta perustuen muun muassa kirjalliseen lähdeaineistoon, historiallisiin karttoihin, vanhoihin valokuviiin ja Museoviraston ylläpitämiin kulttuuriperintörekistereihin sekä tarvittaessa esim. Savonlinnan maakuntamuseon tai muiden museoiden aineistoihin. On myös hyvä selvittää tehdyt aikaisemmat ruoppaukset ja mahdolliset vesialueen luotaukset. Lisäksi voi olla tarkoituksenmukaista tehdä kokeellinen, jonkin valitun ruovikko- ja/tai vesialueen maastotarkastus, jonka pohjalta arkeologi voi arvioida sekä alueen potentiaalisuutta arkeologisten löytöjen suhteen että parhaita menetelmiä mahdolliseen maastoinventointiin.

Kiinteät muinaisjäännökset ovat automaattisesti rauhoitettuja muinaismuistolain 1 §:n nojalla. Jos suunnittelualueella on muita kuin muinaismuistolain 2 §:ssä tarkoitettuja kohteita, tällaisten kulttuuriperintökohteiden turvaaminen voi olla myös perusteltua niiden historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen vuoksi.

Muistutukset ja mielipiteet

1) XX (740-565-39-2) on todennut muistutuksessaan, että hänen kiinteistönsä rantaan on turvattu Itä-Suomen vesioikeuden päätöksessä Nro 5/Va I/88 esteetön veneellä kulku ja näköyhteys Puruvedelle. Muistutuksessa vaaditaan, että ruoppaustoimet on toteutettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa muistuttajan omistamalle tontille, siellä asumiselle ja että kulkuyhteys tontille on säilyttävä koko työprojektin ajan. Muistuttajan tontin kohdalla olevan venevalkaman tulee säilyä edelleen muistuttajan käytettävissä, mikä on muistuttajan elinkeinonharjoittamisen kannalta tärkeää.

Hakijan selitys

Aluehallintovirasto on varannut hakijalle 7.9.2015 mahdollisuuden selityksen antamiseen annettujen lausuntojen ja muistutusten johdosta. Savonlinnan kaupunki on 30.9.2015 antamassaan selityksessä todennut seuraavaa:

Etelä-Savon ELY-keskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue

Hakijalla ei ole huomautettavaa lausunnoissa esitettyihin asioihin. Lausunto on käyty yksityiskohtaisesti läpi ja suunnitelmamuutoksista on sovittu ELY-keskuksen kanssa 10.9.2015 suunnittelupalaverissa. Lausunnon ja palalaverissa sovitun mukaiset päivitettyt ja täydennetyt suunnitelmat toimitetaan Itä-Suomen aluehallintovirastoon ja ELY-keskukseen.

Etelä-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomaisena

Hakijalla ei ole huomautettavaa lausuntoon.

Pohjois-Savon ELY-keskus, tienpitoviranomaisena

Hakija on yhteydessä ELY-keskuksen silta-asiantuntijaan, kun rakentamisaikataulu selviää. Yhdystiellä 15371 sijaitsevan vanhan putkisillan kunto tarkastetaan hyvissä ajoin ennen rakentamistoimenpiteiden käynnistämistä.

Museovirasto

Hakija yhtyy Museoviraston näkemykseen suojelualueella (sk-1) sijaitsevien rakennusten sekä muiden rannan läheisyydessä sijaitsevien suojeltujen rakennusten kulttuurihistoriallisesta arvosta ja toteaa, että hankkeen rakennustyöt kohdennetaan ja toteutetaan siten, että niistä ei ole vaaraa suojeltujen rakennusten kokonaisuudelle tai suojeluarvolle. Hakijan näkemyksen mukaan hankekokonaisuus tuo esille ja korostaa rakennusten kulttuurihistoriallista arvoa.

Hankealue ja suojelualue (sk-1) limittyvät noin 0,3 hehtaarin alalta. Alueella tai muualla hankkeen vesialueella ei aikaisemmin vuonna 1990 tehtyjen ruoppaustöiden aikana havaittu, eikä tämän takia arvioida olevan lausunnossa tarkoitettuja muinaisjäännöksiä. Kirkkorannan asemakaavassa ei ole mainintaa, että hankealueen vesialueilla tulisi tehdä arkeologinen vedenalaisinventointi tai kulttuurihistoriallinen/arkeologinen historiaselvitys suunnittelutöiden yhteydessä. Esiselvitystyö Museoviraston esittämässä laajuudessa ei ole kohtuullista ja esiselvityksenä hakija viittaa edellä vastineessa toteamiinsa seikkoihin.

Savonlinnan rakennus- ja ympäristölautakunta

Hakija yhtyy näkemykseen hankkeen rakentamisesta aiheutuvan kuormituksen minimoimisesta ja toteaa, että hankkeen suunnittelussa työn aikainen kuormitus on otettu huomioon. Kiintoaineen ja ravinteiden leviämistä työalueen ulkopuolelle vähennetään suojaseinillä. Kokonaisuutena vesistöön karkaavien ravinteiden määrä suhteessa sieltä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä poistettavaan ravinnemäärään (ruoppaukset, kosteikot) arvioidaan kuitenkin hyvin pieneksi. Urakoitsijan suunnitelmat ovat valvovan viranomaisen saatavilla ja rakentamisen ympäristötekniistä valvontaa tehdään suunnitelmien mukaisesti.

Ruopattavat massat ovat tehtyjen tutkimusten mukaan pääosin mineraalisia ja näiden hyötykäyttö rakenteissa on kustannustehokasta ja ekologista. Runsaasti orgaanista ainesta sisältäviä ruoppausmassoja ei ensisijaisesti käytetä hankkeen rakenteissa. Massojen laatua tarkastellaan työn edetessä ja sijoittaminen rakenteisiin ja läjitysalueelle päätetään tapauskohtaisesti.

Kuivatusvesien osalta todetaan, että altaista suotautuva vesimäärä on käytännössä todettu jäävän pieneksi. Mineraaliset massat eivät pidätä vettä merkittävästi ja orgaanisissa massoissa vesi on tiukassa ja poistuu pikkuhiljaa suotautumalla/haihtumalla. Allasrakenne pidättää kiintoainetta ja ravinteita ja suotautuva vesi puhdistuu kulkiessaan ojas-

ton sekä valmiin, että rakenteilla olevan kosteikkoalueen läpi suojaverhoilla suljettuun satama-altaan osaan. Ravinteiden pääsy altaista vesistöön on alhaista tai olematonta.

Kosteikkorakenteet sijaitsevat suojassa aaltojen syövyttävältä vaikutukselta, joten rakenteiden verhoamista esim. kiviheitokkeella ei katsota tarpeelliseksi.

XX

Hanke ei vaaranna muistutuksessa mainittua esteetöntä kulkua Puruvedelle. Työ toteutetaan siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kaikille hankealueen naapureille ja että kulkuyhteydet tonteille säilyvät tai ne korvataan toisilla. Muistutuksessa mainittu venevalkama-alue on viitasammakon lisääntymisaluetta, joten alue tultaneen jättämään nykyiselleen. Pienvenepaikat ja pienveneväylät eivät kuulu tähän lupahakemukseen vaan niistä tehdään tarvittaessa omat hakemukset ja ilmoitukset.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on ollut asiaa ratkaistaessa käsillä valtioneuvoston 3.12.2015 vahvistama Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016–2021. Vesienhoitosuunnitelmassa Puruveden keskusaltaan osalta tilatavoitteena on erinomaisen ekologisen tilan säilyminen.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Savonlinnan kaupungille luvan Puruveden Jouhenlahden ruoppaamiseen ja kosteikkojen rakentamiseen sekä pohjapadon rakentamiseen Jouhenjokeen Kerimäellä, Savonlinnan kaupungissa.

Rakenteiden ja toimenpiteiden sijainnit ja toteutus on esitetty hakemukseen liitetyissä suunnitelmakartoissa T3 (1:1 000, muutos 23.11.2015), T13 (1:1 000, muutos 5.11.2015) ja T14 (1:500, 1:20 ja 1:50, 23.10.2014) ja leikkauspiirustuksissa T4 A, T5 A ja T16 (1:200/1:100, muutos 5.11.2015).

Aluehallintovirasto myöntää hakijalle oikeuden lukittavana settipatona rakennettavan Jouhenjoen pohjapadon sijoittamiseen Kerimäen maantien nro 15371 Jouhenjoen siltarummun yhteyteen maantiealueella 740-895-1-5371. Padon harjan korkeus on $N_{60} +75,70$ metriä ja harjan leveys vastaa siltarummun leveyttä, ollen noin kolme metriä.

Muiden hankkeessa tarvittavien alueiden osalta on luvan saajalla oltava ennen rakennustöihin ryhtymistä omistusoikeuteen tai sopimukseen perustuva oikeus maa- ja vesialueisiin.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Lupamääräykset

1. Rakennustyöt vesistöissä on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesistölle ja sen käytölle sekä alueen linnustolle ja viitasammakolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Kaikkien töiden ajoittamisessa on otettava huomioon viitasammakon vuodenaikaiskierto. Viitasammakon lisääntymisalueilla työt on tehtävä lisääntymis- ja

poikasajan ulkopuolella (kevät- ja kesäaika). Viitasammakon talvehtimisalueilla työt on kielletty talviaikana. Vesistöä samentavat työvaiheet on tehtävä mahdollisuuksien mukaan 1.9.–30.4. välisenä aikana.

2. Ruoppaustöiden ajaksi asennettavien, suunnitelmaparttaan T3 (1:1 000) merkittyjen, suojaosien tiiveyttä ja paikallaan pysymistä on seurattava päivittäin ruoppaustöiden aikana ja sen jälkeen, kunnes vesi on ruoppausalueella riittävästi selkeytynyt.
3. Ruoppausmassat on sijoitettava suunnitelmassa osoitetulle läjitysalueelle tai muuhun tarkoitukseen sopivaan paikkaan maa-alueelle siten, etteivät ne pääse valumaan takaisin vesistöön. Massojen kuivuttua niiden haitta-ainepitoisuudet on selvitettävä analyysin avulla Etelä-Savon ELY-keskuksen edellyttämässä laajuudessa. Massojen hyödyntäminen täyttömäina tai ohjaaminen jatkokäsittelyyn on tehtävä valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuudesta ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) määriteltyjen kriteerien mukaisesti. Tarvittaessa massat on kuljetettava asianmukaiseen vastaanottolaitokseen, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä kyseisiä massoja.
4. Hankkeen vaikutuksia veden laatuun on tarkkailtava 17.12.2014 päivätyssä hakemuksen suunnitelmassa esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti.

Hankkeen vaikutuksia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin on seurattava hakemukseen liitetyn 6.11.2015 päivätyksen viitasammakon seurantaohjelman mukaisesti.

Tarkkailutulokset on toimitettava niiden valmistuttua ELY-keskukselle ja Savonlinnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailuohjelmiin voidaan tehdä ELY-keskuksen esittämiä muutoksia.

5. Töiden päätyttyä työskentelyalueet on viimeisteltävä ja maisemoitava ympäristöön sopiviksi.
6. Rakenteet on pidettävä luvan edellyttämässä kunnossa.
7. Ennen rakennustöihin ryhtymistä on toimenpiteiden kohteena olevien alueiden kulttuurihistorialliset ja arkeologiset arvot selvitettävä museoviraston edellyttämässä laajuudessa. Esitys tehtävien selvitysten sisällöstä ja laajuudesta on toimitettava museoviraston hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen niiden tekemistä.
8. Luvan saajan on huolehdittava yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen tienpitoviranomaisen kanssa, että joen ylittävän tiesillan kunto on kartoitettu ennen Jouhenjoen pohjapadon rakentamista.
9. Työt on aloitettava neljän ja saatettava loppuun kuuden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on saanut lainvoiman.
10. Töiden aloittamisesta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Etelä-Savon ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

11. Rakennustöiden valmistumisesta on ilmoitettava kirjallisesti kahden kuukauden kuluessa Itä-Suomen aluehallintovirastolle, Etelä-Savon ELY-keskukselle ja Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut

Hanke parantaa Jouhenjoen ja Jouhenlahden viihtyisyyttä, käyttökelpoisuutta ja luonnon monimuotoisuutta. Kiinteänä settipatona tehtävä Jouhenjoen pohjapato, Jouhenjoen suualueella vesien ohjaamiseen käytettävät patokynnykset, kosteikkoalue ja Jouhenlahden vesialueelle niittämällä toteutettava kampakosteikko toimivat myös vesiensuojelurakenteina ja vähentävät Puruveteen kohdistuvaa ravinne- ja kiintoainekuormitusta. Ruoppattavien alueiden pinta-ala on yhteensä 22 500 neliometriä ja ruoppausmassojen kokonaismäärä noin 11 000 kuutiometriä.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavoituksen vastainen eikä se vaaranna valtioneuvoston 3.12.2015 vahvistamassa Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 asetettua Puruveden keskusaltaan erinomaisen ekologisen tilan säilymisen tilatavoitetta.

Hankkeen suunnitelmassa on otettu huomioon kaavassa osoitetut luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet ja hakemuksen käsittelyn aikana tehtyjen muutosten jälkeen myös muut alueella tehdyissä luontoselvityksissä todetut erityiset luontoarvot. Hankkeen ei arvioida vaarantavan alueella esiintyvien luontodirektiivin liitteen IV lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilymistä. Hanke ei myöskään heikennä alueella tavattujen lintudirektiivin liitteen 1 lintulajien elinympäristöjä eikä häiritse lintujen pesintää ottaen huomioon töiden toteutusajankohta.

Alueella mahdollisesti olevien muinaismuistolaila suojeltujen arvojen osalta on annettu selvitysmääräys.

Jouhenjoen pohjapato vaikuttaa jokiuoman vedenkorkeuksiin lähinnä pienten virtaamien ja keskivedenkorkeutta matalampien vedenkorkeuksien vallitessa. Tulva-aikana vedenkorkeudet uomassa määräytyvät Puruveden vedenkorkeuden mukaan. Tämän perusteella pohjapadon rakentamisella ei arvioida olevan merkitystä joen rantakiinteistöjen kuivatustilaan. Hankkeeseen liittyvällä vedenkorkeuden nostolla ei ole ennakoitavissa mitään haitallisia seurauksia. Lupaa myönnettäessä ennakoimattomien muutosten selvittämisen mahdollistamiseksi on kuitenkin määrätty toimenpidealueiden läheisyydessä olevan Jouhenjoen maantiesillan nykyisen kunnon selvittämisestä ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Hankkeesta ei arvioida muodostuvan muita haitallisia seurauksia kuin vesistöissä tehtävien rakentamistöiden aikana muodostuva tilapäinen veden laadun heikentyminen työalueilla. Ravinteiden ja kiintoaineksen kulkeutumisesta työalueiden ulkopuolelle voidaan ehkäistä tehokkaasti ruoppaustöiden ajaksi asennettavilla suojaseinillä, joiden käytöstä on annettu määräys. Lisäksi sementumishaittojen vähentämiseksi ja myös linnustolle aiheutuvien häiriöiden välttämiseksi rakentamistyöt on määrätty mahdollisuuksien mukaan tehtäväksi 1.9.–30.4. välisenä aikana, mutta viitasammakon vuodenaikaiskierto huomioon ottaen.

Hankkeen vesistövaikutusten tarkkailusta on annettu määräys. Myös hankkeen vaikutuksia viitasammakkoon on määrätty seurattavaksi.

Edellä yksilöityjen hankkeesta hyötyjen ja haittojen perusteella hankkeesta saatavat yleiset hyödyt ovat huomattavia verrattuna hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin ja edellytykset luvan myöntämiseen ovat olemassa.

Vesilain mukaisen luvan myöntäminen edellyttää, että hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle voidaan myöntää tällainen oikeus luvan myöntämisen yhteydessä tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään. Tässä tapauksessa hakija on ilmoittanut sopivansa alueiden käyttämisestä ennen rakennustöihin ryhtymistä. Huomioon ottaen hankkeessa muiden hallinnassa olevilla alueilla tehtävien toimenpiteiden laatu ja sijoittuminen vain vähäisiltä osin muiden kuin hakijan omistuksessa oleville alueille, on tämä lähtökohtaisesti riittävä selvitys siihen, että lupa olisi myönnettävissä käyttöoikeuksien suhteen ehdollisena.

Yhdystie 15371 sijoittuu lunastusyksikön Kerimäen kk:n maantie 740-895-1-5371 alueelle. Tämän alueen osalta aluehallintovirasto on ottanut lupa-asian yhteydessä tutkittavakseen edellytykset vesilain 2 luvun 12 ja 13 §:n 2 momentin 1) kohdan mukaisen oikeuden myöntämiseksi Jouhenjoen pohjapadon sijoittamiseksi. Oikeus on myönnetty, koska vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät ja kyseinen vähäinen rakennelma voidaan tehdä vesistöä huomattavasti muuttamatta. Muiden hankkeen toteuttamisessa tarvittavien alueiden osalta lupa on myönnetty hakijan esityksen mukaisesti ehdollisena.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain 2 luvun 7 §, 12 §, 13 §:n 2 momentin 1)-kohta, 3 luvun 2 §, 3 §:n 7)-kohta, 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5–8 §, 10, 11 ja 18 §

Luonnonsuojelulaki 49 §

LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSEEN VASTAAMINEN

ELY-keskuksen, Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja Museoviraston lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu pääosin huomioon lupamääräyksistä ilmenevin tavoin. Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon osalta todetaan lisäksi, että ravinteiden leviämisen estämiseksi ruoppaustyöt tehdään suojaseinien sisäpuolella ja ruoppausmassojen kuivatusvedet johdetaan myös suojaseinien sisäpuolelle. Suojaseinärakenne on todettu tehokkaaksi tavaksi estää kiintoaineksen ja ravinteiden leviämistä laajemmalle vesialueella.

Tehtyjen sedimenttitutkimusten perusteella ruopattavat maamassat ovat pääosin mineraalisia ja näiden hyötykäyttö hankerakenteissa on järkevää. Luvan hakija on ilmoittanut hankesuunnitelmassaan, että runsaasti orgaanista ainesta sisältäviä ruoppausmassoja ei ensisijaisesti käytetä hankkeen rakenteissa ja massojen laatua tarkastellaan työn edessä ja sijoittaminen rakenteisiin ja läjitysalueelle päätetään tapauskohtaisesti.

Muistutuksessa 1) esitettyjen vaatimusten osalta todetaan, että ruoppaustyö on kestoltaan rajattu ja lyhytaikainen. Luvan hakija on vastineessaan ilmoittanut turvaavansa esteettömän kulun kiinteistölle ruoppaustöiden aikana tai järjestävänsä tilapäisesti korvaavan reitin. Pienvenevalkama-asiat eivät kuulu tässä päätöksessä ratkaistaviin asioihin.

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 7 530 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetun aluehallintoviraston maksuja koskevan valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan vesilain 3 luvun mukaisen yli 4 000–20 000 m³ ktr:n ruoppausta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 5 020 euroa. Lisäksi peritään puolet pohjapadon (padotusalue alle 0,1 km²) käsittelystä säädetystä maksusta, joka on 5 020 euroa. Tämän perusteella asian käsittelystä yhteensä perittävän maksun suuruus on 7 530 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Savonlinna kaupunginhallitus
 Savonlinna kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
 Etelä-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus/ ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, Järvi-Suomen kalatalouspalvelut (sähköisesti)
 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue (sähköisesti)
 Museovirasto (sähköisesti)
 Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja internetissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Savonlinna kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Lisäksi lupapäätös julkaistaan internetissä Lupa Tietopalvelussa.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite Valitusosoitus

Martti Häikiö

Hennamaarit Korhonen

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Martti Häikiö. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Hennamaarit Korhonen.

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **30.12.2016**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihe) 029 501 6800
faksi:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiarhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.